

יום ראשון, 12.11.2023, כ"ח חשוון תשפ"ד

-דחוף! -

לכבוד
מר חיים כץ
שר התיירות

שלום רב,

הנדון: אי-מתן סיוע למפוני הדרום שהם מבקשי מקלט (-זרים שאינם בני הרחקה)

בהמשך לדיון בוועדת העבודה והרווחה מ- 1.11.2023 שבה עלה נושא הסיוע הכספי למבקשי מקלט (-זרים שאינם בני הרחקה) שהם תושבי הדרום ונאלצו להתפנות מבתיהם עקב מלחמת חרבות ברזל, אנו מעבירים אליך את רשימת המתפנים שנאספה עד כה על ידי הארגונים המוזכרים למעלה (וארגונים ופעילים נוספים). נדגיש, כי מדובר ברשימה חלקית בלבד, ואנו פועלים להמשך איסוף הנתונים.

מבקשי המקלט מאפריקה (בעיקר מאריתריאה וסודן) חיים בישראל כדיון, כ- 15 שנים, והם מוגנים מפני הרחקה. פליטי המלחמה מאוקראינה (שאינם זכאי שבות) מוגנים גם הם מפני הרחקה. שתי הקבוצות אינן זכאיות כמעט לשום שירותים חברתיים ובריאותיים, ובראשם קצבאות ביטוח לאומי, ביטוח בריאות ממלכתי ומרבית שירותי הרווחה. נכון להיום, מי מהם שמתגוררים ביישובי הדרום, בשדרות, נתיבות ואשקלון, ונאלצו להתפנות בעקבות המלחמה, אינם מקבלים את הסיוע הכספי שניתן לתושבי הדרום והמצוקה הכלכלית שהם מצויים בה הולכת וגוברת, והכול כמפורט להלן:

1. מתקפת חמאס והמלחמה שפרצה בעקבותיה לא הבדילו בין אוכלוסיות וגם בקרב הפליטים ומבקשי המקלט יש הרוגים, נפגעים ונעדרים. יש גם קהילות פליטים ומבקשי מקלט שחיות באזורי הלחימה, בשדרות, באשקלון ועוד. קהילות אלה מתמודדות עם טראומה ועוני ולרוב שוכרות דירות באזורים מוחלשים ללא מרחב מוגן נגיש.
2. נוסף על כך, פליטים ומבקשי מקלט רבים איבדו את מקומות העבודה שלהם במסעדות, קניונים ומקומות אחרים, וכאמור, אין להם רשת ביטחון ממסדית להישען עליה משום שהם אינם זכאים לקצבאות ביטוח לאומי (לרבות דמי אבטלה וקצבת הבטחת הכנסה), ביטוח בריאות ממלכתי ומרבית שירותי הרווחה. עבורם, אובדן מקום העבודה משמעו לא רק היעדר פרנסה אלא גם אובדן ביטוח הבריאות שמעסיקים מחויבים לבטח בו עובדים חסרי מעמד תושב.
3. בחלוף יותר מחודש מפרוץ המלחמה, המצוקה הכלכלית בקרב אוכלוסייה זו גוברת: יותר ויותר פונים מכל הקהילות מבקשים סיוע ברכישת מזון ומוצרי יסוד, לרבות חיתולים ופורמולת חלב לתינוקות. רבים מבקשים סיוע כלכלי כדי שיוכלו לעמוד בתשלום שכר הדירה החודשי ומביעים מצוקה רבה מהודעות משכירים על כוונתם לפנותם מהדירות עם ילדיהם אם לא יעמדו בתשלומים. הפניות המתרבות והמצוקה הגוברת מגבירות את החשש כי קהילות הפליטים ומבקשי המקלט ייקלעו בקרוב למשבר הומניטרי חמור, כפי שקרה בתקופת הקורונה.
4. מבקשי מקלט תושבי שדרות, נתיבות ואשקלון, שלהערכתנו מונים כמה מאות, מצאו את עצמם במצוקה מוגברת בעקבות המלחמה, ללא מיגון וללא פרנסה. יש מי שבינם נפגעו בהפגזות ויש אף שניים שנרצחו בידי החמאס. חלקם התפנו, ובזכות ארגוני חברה אזרחית, פעילים ואזרחים, קיבלו מחסה במקומות אחרים בארץ. כך, קיבוץ חנתון, הכפר הבפטיסטי, היישוב ניצנה, אברהם הוסטל בתל-אביב, ומקומות נוספים, קלטו כמה משפחות של מבקשי מקלט. אחרים מצאו דירות להתארח בהן, הן של חברי קהילה והן של ישראלים.
5. למרות זאת, עד היום לא ערכו הרשויות מיפוי של המתפנים מקרב אוכלוסיות אלה ושל צורכיהם. יתרה מכך, הפלטפורמה הדיגיטלית "יחד" שהוקמה למיפוי המתפנים וצורכיהם השונים, אינה מאפשרת למי שאינם נושאים מספר זהות בן 9 ספרות להירשם, ועל כן הם אינם יכולים למלא את טפסי המיפוי שהפלטפורמה מציעה לציבור המתפנים.

PHYSICIANS FOR HUMAN RIGHTS
 أطباء لحقوق الإنسان
 دکتורים لحقوق الإنسان

17 לעובד
 Worker's Hotline
 عنوان العامل

האגודה לזכויות האזרח בישראל
 جمعية حقوق المواطن في اسرائيل
 The Association for Civil Rights in Israel

6. זאת ועוד, שתי תוכניות סיוע פועלות כרגע למי שהתפנו מיישובי הדרום - סיוע כספי חד-פעמי למי שהתפנו מיישובים עד 7 ק"מ מעזה (סיוע של 1,000 ש"ח לאדם ותקרת 5,000 ש"ח למשפחה), וסיוע כספי ממושך למתפנים מהדרום ומהצפון - סיוע בסך 200 ש"ח למבוגר ליום ו- 100 ש"ח לילד ליום. למיטב ידיעתנו, שתי התוכניות אינן נגישות כיום למבקשי מקלט שהם תושבי היישובים הרלוונטיים.
7. לפיכך, לעת הזאת, מבקשי המקלט שנאלצו לעזוב את בתיהם בדרום, אינם מקבלים כל סיוע כספי ומוצאים את עצמם במצוקה קשה ביותר. בחלוף חודש, עוד ועוד מהם מקבלים הודעות על שהמארחים - יישובים ואנשים פרטיים - לא יוכלו להמשיך לארח אותם ללא תשלום וכי הם ייאלצו להתפנות ממקומות המקלט שבהם הם מתארחים. כך, היישוב ניצנה הודיע ל-13 משפחות מבקשי המקלט מאשקלון (וכמה יחידים) המתארחות שם כי הם ייאלצו להתפנות מהיישוב כבר ביום רביעי הקרוב, 15.11.2023, אלא אם יתחילו לשלם עבור השהייה סכום של 150 ש"ח לאדם ליום. למותר לציין, שללא קבלת הסיוע הכספי הניתן למתפני הדרום לפי תוכניות הסיוע האמורות, לא יוכלו המשפחות לשלם את הסכומים האלה.

אנו ערים לכך שהחברה הישראלית כולה נמצאת במשבר קשה, אחד הקשים שידענו, ושהממשלה נדרשת להתגייס לסייע לכל חלקי החברה. ואולם, המלחמה לא מבחינה בין שכבות האוכלוסייה ובין הקהילות השונות החיות בקרבנו. יש למפות בדחיפות את כלל מבקשי המקלט שהתפנו מיישובים העימות ולפתוח בפניהם לאלתר את תוכניות הסיוע למתפנים.

נודה על התייחסותך הדחופה לפנייה זו.

בכבוד רב,

עו"ד אורלי לוינזון-סלע

א.ס.ף - ארגון סיוע לפליטים ולמבקשי מקלט בישראל
 050-6232586

יאיר לייבל

פורום ארגוני הפליטים בישראל
 054-3932087

ברהנה הגוס

תקווה חדשה
 054-6019754

העתק:

- גבי גלי בהרב-מיארה, היועצת המשפטית לממשלה
- מר יעקב מרגי, שר הרווחה
- מר ערן יעקב, מנהל רשות המסים
- גבי ירונה שלום, מ"מ מנכ"לית המוסד לביטוח לאומי
- מר ינון אהרוני, מנכ"ל משרד הרווחה
- גבי דינה דומיניץ, מנהלת היחידה למאבק בסחר בבני אדם, משרד המשפטים
- מר פלג לוי, יועץ שר התיירות